

Šialená svetománia

Časopis žiakov Základnej školy Dr. Milana Hodžu s MŠ Palisády
Škarniclova 1 • Bratislava • www.zsmh.sk • svetomania@zsmh.sk

2

December
2009

Obsah

Vystúpenie pre starkých

Olympiáda zo slovenského
jazyka

Deň študentstva

Týždeň boja proti drogám

Návšteva Poľska

Vianočné trhy

Slovenské vianočné zvyky

Z každého rožka troška

Spomíname

Relax

*Všetkým našim čitateľom želáme
krásne Vianoce, veľa lásky, radosti
a rodinnej pohody a v roku 2010 veľa
šťastia a úspechov.*

Vaša redakcia Šialenej svetománie

Vystúpenie pre starkých

Už od roku 1990 je prvý október Medzinárodným dňom starších ľudí. Pre našu školu sa stalo už tradíciou pripomenúť si tento deň nielen v kalendári, ale skutočne potešiť starkých v Domove dôchodcov na Podjavorinskej ulici. Naši žiaci pripravili krátky kultúrny program a spestrili tak slávnostné otvorenie výstavky ručných prác, ktorú môžete vidieť v priestoroch Staromestskej knižnice. Naši starkí sa už teraz tešia na ďalšie stretnutie s nami.

Olympiáda zo slovenského jazyka a literatúry

Dňa 15.10.2009 sa v našej škole uskutočnilo školské kolo Olympiády zo slovenského jazyka.

Táto súťaž je určená žiakom 8. a 9. ročníka, zúčastnilo sa na nej 12 súťažiacich. Úlohy, s ktorými sa žiaci popasovali, boli rozdelené na dve časti – práca s textom, ktorá preverila vedomosti žiakov zo slovenskej gramatiky a literatúry a transformácia textu z jedného žánru na druhý, ktorá bola zameraná na kreativitu súťažiacich.

Po vyhodnotení oboch častí súťaže vyzerajú konečné výsledky takto:

1. miesto - Vивиána Horváth,
2. miesto – Martina Takáčová,
3. miesto – Ľubomír Fischer.

Vivian sa darilo aj v okresnom kole súťaže a postupuje do krajského kola. My jej držíme palce!

17. november - Deň študentstva

Pred 67 rokmi, v novembri 1939 študenti pražských škôl vyšli do ulíc, aby protestovali proti nacistickej okupácii. Bola to zároveň reakcia na zastrelenie študenta medicíny – Jána Opletala. Nacisti po tejto akcii demonštratívne popravili deviatich vodcov protestov, viac ako 1200 študentov deportovali do koncentračných táborov a v noci zo 16. na 17. novembra zavreli všetky vysoké školy. O dva roky po týchto udalostiach bol 17. november vyhlásený za Medzinárodný deň študentstva.

V roku 1989 študenti vysokých škôl znovu vyšli do ulíc, aby si pripomenuli smrť Jána Opletala a zatvorenie škôl spred šesťdesiatich rokov. Zrejme nikto z nich netušil, čo to v spoločnosti vyvolá. K študentom sa zrazu pripájali ostatní občania Československa, ktorí sa chceli zbaviť socialistickej diktatúry, ktorí chceli žiť v slobode a v prvom rade normálne.

O tom, že ich hlas bol napokon vypočutý svedčí fakt, že v júni 1990 sa v Československu odohrali prvé slobodné voľby po vyše štyridsiatich rokoch a mohlo sa začať s demokratizáciou vtedajšej československej spoločnosti.

Martina Takáčová, IX.A

Týždeň boja proti drogám

„Dnes už vieme, koľko cigariet môže naštartovať vznik rakoviny pľúc a iných orgánov ľudského tela. Jedna. Ale nevieme, ktorá.“

Tretí novembrový týždeň je známy aj ako Medzinárodný týždeň boja proti drogám. Aj preto sme v našej škole zorganizovali besedu našich siedmakov a ôsmakov s členkami OZ Prima, ktorá bola zameraná práve na drogovú prevenciu.

K najrozšírenejším drogám patrí fajčenie. Je zistené, že až 90 % fajčiarov začalo s týmto zlozvykom v mladosti. V súčasnosti sa hranica „prvej cigarety“ posúva do stále nižšieho školy, často s ňou majú svoje skúsenosti už žiaci základnej školy.

Ako výstraha pred cigaretou by mohol slúžiť fakt, že cigaretový dym obsahuje približne 4000 rôznych látok s účinkom na organizmus. Ide o pevné častice a plyny (napr. nikotín, decht, oxid uhoľnatý, formaldehyd a pod.), z nich vyše 60 preukázateľne poškodzuje organizmus človeka.

Ak by vás od fajčenia neodradili ani predchádzajúce informácie, máme tu ešte jedno číslo – predpokladá sa, že v 21. storočí zomrie na následky chorôb, ktoré súvisia s fajčením, jedna miliarda ľudí. To znamená približne každý šiesty človek na tejto planéte.

No čo, nemyslíte že boj proti fajčeniu má naozaj zmysel?

Ines Dzurillová, IX.A

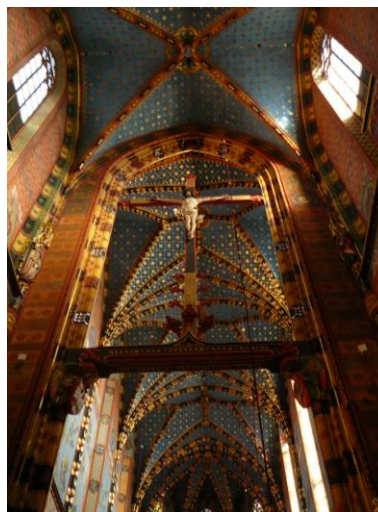

Návšteva Poľska

Naša škola pripravila v dňoch 7. až 9. októbra pre ôsmakov a deviatakov spoznávací zájazd do Poľska. V stredu ráno o šiestej sme sa stretli pred školou a naša cesta sa mohla začať. Všetci sme sa tešili, že uvidíme Krakow, mesto, ktoré je známe svojou bohatou históriou. V autobude vládla naozaj dobrá nálada.

Skoro po šiestich hodinách cesty sme dorazili do Krakowa, kde sme sa ubytovali. A spoznávanie mesta mohlo začať.

V centre mesta sa nás ujal náš sprievodca Robert. Ako prvé sme videli hlavné krakovské námestie a Mariánsky kostol. Ten sme si pozreli aj zvnútra. Okrem toho sme videli aj najstaršiu banku, starú krakovskú univerzitu Collegium Maius, radničnú vežu, krakovské divadlo, či sukienicu.

Druhý deň našej exkurzie sme začali v soľnej bani Wieliczka. Dozvedeli sme sa, ako sa v priebehu histórie menila práca baníkov, zaujali nás kaplnky vyzdobené soľnými sochami a obrazmi, či dokonca podzemný soľný kostol. Na konci návštevy nás čakalo ešte jedno dobrodružstvo – cestu na povrch sme absolvovali v pracovnom výťahu, ktorý nás na hore za slnkom vyviezol naozaj rýchlo.

Po prehliadke sme sa vrátili do centra Krakowa a prezreli sme si kráľovský zámok Wawel, korunovačnú katedrálu s obrovským zvonom Žigmundom, zostúpili sme tiež do kráľovských hrobiek.

Posledný deň exkurzie bol pre nás najsilnejším a zároveň najsmutnejším zážitkom. Ocitli sme sa pred bránami bývalého koncentračného tábora Auschwitz-Birkenau v meste Osvienčim. Prehliadka tohto miesta nás prinútila zamyslieť sa nad krutým osudom Židov, Rómov ale aj iných národností, ktoré sa v priebehu druhej svetovej vojny stali obeťami holokaustu.

Prehliadka koncentračného tábora Auschwitz v nás zanechala hlboký dojem.

Po troch dňoch skvelých ale aj hlbokých zážitkov nás čakala cesta domov. Touto cestou sa chceme poďakovať aj pani učiteľkám, ktoré to s nami vydržali, hoci hlavne v autobuse a na ubytovni sme im to vôbec neľahčovali. Ďakujeme im za to, že s nami vydržali a veríme, že podobné akcie s nami absolvujú aj niekedy nabadúce.

Richard Christov, Miroslava Hudecová

Vianočné trhy

Hoci po snehu niet ani stopy blíži sa čas Vianoc. Tie sú v Bratislave spojené s každoročnými vianočnými trhmi na Františkánskom námestí, Hlavnom námestí a Hviezdoslavovom námestí. Svoju sezónu odštartujú dňa 27. novembra (piatok) a budú trvať až do 23. decembra. Samozrejme, aj tento rok nám organizátori majú čo ponúknuť. Pre zaujímavosť, stánkov bude 114. Pre labužníkov nebudú chýbať stánky s občerstvením, v ktorých sa bude podávať tradičná cigánska, pečené klobásky, kapustnica, dospelí to všetko môžu zapíť dobrým vareným vínom, grogom či punčom. Pre mlsné jazýčky sú pripravené sladké koláčiky, oplátky, a medovníky. Nebudú chýbať stánky s rôznymi výrobkami z dreva, skla a včelieho vosku. Nad touto nádherou sa bude týčiť veľký stromček, kto ho rozsvieti zatiaľ zostáva zahalené pod rúškom tajomstva. Na záver jedna informácia: trhy sa otvárajú o 10:00 ráno a skončia sa o 22:00 večer. Prajem vám príjemný zážitok a ničím nerušenú sviatočnú pohodu.

Petra Rajtókova IX.B

Slovenské vianočné zvyky

Slovensko je skutočne bohaté na vianočné zvyky a obyčaje. A nemyslíme tým len Štedrý deň. Už pred začiatkom adventu praktizovali ľudia magické úkony, ktoré mali pre ne podstatný význam:

Na **Barboru** (4.12.) odlamovali mladé dievčatá konárik čerešne a čakali do Vianoc, či vykvitne – ak vykvitol, do roka mala byť z dievčiny nevesta.

Na **Luciu** (13.12.) sa vyhánali z domu zlí duchovia a mazali kľučky medom.

Slobodné dievčatá by mali dodržiavať tieto rituály: Počas prípravy večere by mali **vyjsť z domu** a určite stretnú muža, ktorý im je súdený. Ďalším zvykom je dodržanie prísneho **pôstu**. Čím prísnejší pôst, tým skôr dostanú dobrého muža. Ak nevyjdú ani tieto rituály, do tretice je tu posledný: **Šupka z jablka** sa okrája a hodí sa za hlavu. Ktorému písmenku sa potom bude najviac podobať, to je začiatkové písmeno mena nastávajúceho muža. A odkiaľ by mal "milí" prísť? Ak zaklope dievča na dvere a ozve sa pes, z tej strany príde jej vysnívaný muž.

Na vidieku sa gazdovia ešte pred večerou odobrali do **maštale**, kde nakrmili dobytok.

Jedna z najzáhadnejších najzáhadnejších povier sa viaže k **štedrovečernej večeri**, ktorá sa mohla začať, až keď vyšla **prvá hviezda** a zvyklo sa prestierať ešte pre jedného počestného.

Na štedrovečernom stole u Slovákov nesmú chýbať **oblátky, trubičky, med, cesnak a jablko**. Jablčko zvykne rozkrojiť na polovičku hlava rodiny. Ak sa objaví **hviezdička**, znamená to šťastie a zdravie. Pokiaľ sa objaví **krížik**, príde choroba alebo smrť. Pred hlavným jedlom nesmie chýbať polievka - **rybacia, šošovicová, hrachová alebo kapustnica**. Hlavným jedlom zvykne byť vo viacerých domácnostiach vyprášaný kapor s majonézovým šalátom.

Podľa internetového zdroja spracovala Jasminka Michalčáková IX.B

Z každého rožka troška

Pripomenuli sme si

28. október

V tento deň v roku 1918 bola v Prahe vyhlásená **Československá republika**. Spolu s Poľskom, Maďarskom, Rakúskom a Juhosláviou patrila k tzv. nástupníckym štátom bývalej monarchie Rakúsko – Uhorsko.

Na vzniku samostatného štátu Slovákov a Čechov sa významne podieľali Milan Rastislav Štefánik, Tomáš Garrigue Masaryk a Edvard Beneš.

V ten istý deň, ale v roku 1815 sa v Uhrovci narodil **Ľudovít Štúr** – novinár, politik, spisovateľ a jazykovedec, kodifikátor spisovnej slovenčiny, ktorý výrazne ovplyvnil celú generáciu spisovateľov a národných buditeľov.

30. október

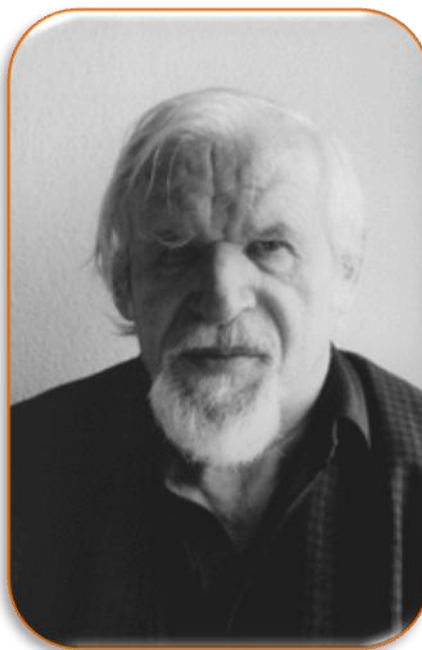
V roku 1918 bola v Turčianskom Svätom Martine prijatá **Deklarácia slovenského národa**, známa aj ako **Martinská deklarácia**, ktorou sa hlavní politickí predstavitelia Slovenska prihlásili k spoločnému československému štátu.

Spomíname

V decembri si pripomenieme nedožitú 81. narodeniny Majstra Milana Rúfusa. Pred rokom naša škola v spolupráci s Národným osvetovým centrom pripravila akciu Pocta Majstrovi: Slovensko recituje Rúfusa. Do podujatia sa zapojili základné školy z celého Slovenska.

Tohtoročných narodenín sa pán Rúfus, bohužiaľ, nedožil, opustil nás v januári 2009.

My však nezabúdame, preto sme mu milú spomienku venovali na hodinách literatúry, jeho básne zaznejú aj v pripravovanej Vianočnej akadémii.

Milan Rúfus

Zhovárajú sa dvaja chlapci:

- Vy sa pred obedom modlíte?
- Nie, naša mama varí dobre!

Evička pije z kaluže vodu. Pristaví sa pri nej Janko a hovorí:

- Nepi tu vodu! Je v nej kopa bacilov a ochorieš.
- Neboj sa, Janko, predtým som ich prešla bicyklom.

Príde chlapček po dlhom čase opäť do škôlky a učiteľka mu vraví:

- Miško, vitaj!

Miško na to namrzene:

- Ja nie som Miško Vitaj, ja som Miško Kováčik.

Syn hovorí mame:

- Mami, horí lampa.
- Nehovorí sa horí lampa, ale lampa svieti.
- Tak mami, už nám svietia aj záclony.

- Laco, ako si mohol v slove kurča dať na u dĺžeň?

- Mal som v pere veľa atramentu.

Večer pred spaním číta mamička dcérke, aby zaspala, na dobrú noc rozprávku. Po polhodine jej dcérka hovorí:

- Mamička, nemohla by si si ísť čítať niekde inde? Ja chcem už spať!

- Tá stokorunáčka je falošná, chlapče. Za tú si nič nekúpiš.

- Ale ja nič nechcem kupovať, ujo. Mňa poslal otec aby som ju rozmenil...

Syn sa pýta otca:

- Oci, prečo je mŕtve more mŕtve?
- Nemôžeš mi dať lepšiu otázku?
- Tak dobre. Kedy zomrelo?

- Daj mi ešte jeden cukrík!

- Nedám ti. Do obeda už žiadne sladkosti!
- Ak mi nedáš cukrík, prezradím psovi, kde si schovala klobásky!

Jožko, šušleš?

Šem-tam...

V škole sa pýta učiteľka:

- Povedz, Miško, čo sa dáva do jaterníc?

...

- Ty nevieš? Ved' si mäsiarov syn.

- Však preto. Keď vyzradím, otec má zabije.

Redakčná rada

Redakčnú radu školského časopisu tvoria hlavne žiaci, ktorí navštevujú literárno-žurnalistický krúžok. To však neznamená, že výrobu časopisu majú na starosti len oni. Naopak, zapojiť sa môžete všetci. A to tak, že svoj článok, básničku, poviedku, postreh, či vydarenú fotografiu odovzdáte niektorému z členov redakčnej rady, alebo p. uč. Bajusovej.

